KARMAŞIK GÜVENLİK TEHDİTLERİ: ULUSLARARASI İŞ BİRLİĞİ İÇİN YENİ YAKLAŞIMLAR

Stephen Chan

Türkiye ve Afrika İlişkileri:

- Türkiye, yükselen bir güç olarak Afrika ile ilişkiler kurma yolunda çalışıyor. Uluslararası düzeyde bu, özellikle Somali ile dikkat çekici hale geldi. Turkish Airlinesin Somali ile tarifeli uçuşları bu bağlantının bir sembolü oldu ve hem cesur bir adım hem de sorunlu bir Afrika ülkesiyle bağlantıya geçme taahhüdü olarak algılandı.
- Bununla birlikte, Türkiye Afrika'da sadece İslami bir ülke olarak hareket edemez. Bu, Batı'nın sıkça yaptığı bir yanlış anlamadır. Çünkü hem kültürel farklılıklar hem de İslam içindeki dini çeşitlilik, ayrıca diğer 'İslami' devletlerin dayattığı dış faktörler bu durumu etkiler. Bunun yerine, Türkiye sempatik, anlayışlı ve karmaşık faktörlerin farkında olarak yaklaşmalıdır. Titiz bir hassasiyet diplomasisi gereklidir.

Afrika'nın Diplomatik Konumu:

- Afrika, Ukrayna'nın aksine, AB'den diplomatik angajman ve destek eksikliği yaşıyor.
- Ukrayna, Afrika'da yedi büyükelçiliğe sahip ancak bu kıta üzerinde önemli bir etkisi yok, çünkün Afrika sıklıkla aşırı siyasi çeşitlilik ve düşük siyasi etki ağırlığı ile özdeştiriliyor. Türkiye bunun gerçek olmadığını biliyor ve daha fazla büyükelçiliğe sahip, ancak onlar da "standartlarını yükseltmeli."

Afrika'nın Potansiyeli ve Zorlukları:

- Afrika, her biri benzersiz sorunlara sahip 54 ülkeden oluşuyor. Ancak, Afrikalı insanlar kendilerine fırsat ve yetki verildiğinde her şeyi başarabilirler. Türkiye'nin dış politikası tam da bu fırsatlara vurgu yapmalı, ancak asla aşağılayıcı bir tavırla değil.
- Bağımsız bir devletin, yardımla bile olsa, kendi yolunu kendi bildiği gibi çizmesi doğal bir durumdur.
- Afrika'nın en çok ihtiyaç duyduğu şey sempati ve anlayış, daha fazla Afrika dışı mal, değer, dayatma ve yabancı talepler değil.

Askeri ve Stratejik Dinamikler:

Afrika'da askeri işbirliği, bazı temel prensiplere dayanmalı:

- Eritre'nin ordusu, Stalinist Etiyopya'yı Clausewitz'in düşmanın en zayıf noktasına kuvvetleri yoğunlaştırma doktrinini uygulayarak yendi. Bu nedenle, isyancı kuvvetlerin komutanlığı çok yüksek seviyede olabilir.
- Kaddafi'nin Toyota pickup kamyonetlerini kullanması, Taliban'ın Kabil'i ilk kez ele geçirmesine yardımcı oldu ve NATO'ya karşı Libya'da altı ay direnmesini sağladı. Bağışlanan askeri ekipmanlar türler ve uçaklar yerine hafif, hızlı, manevra kabiliyeti olan araçlar, insansız hava aracı ve daha az cephe kaybına yol açacak şeylere odaklanmalı.
- Tanklar bir "ordu" göstermek için güzel olabilir, ancak savaşta çoğu zaman sadece yavaş hareket eden topçu olarak kullanılır. Hız, isyancı kuvvetlerin zafer anahtarıdır.

Afrika'da Terörizm ve Şiddet:

- Afrika’daki şiddet çoğu zaman İslami nitelikte gibi görünse de, çoğu zaman isyanların ve ayaklanmaların arkasında karmaşık nedenlerin bir karışımı vardır.
- Boko Haram tarafından ele geçirilen Nijerya’daki bölgelerde bazı liderler, Batı'nın eşitlik gibi değerlerine hızlı bir geçişin, Boko Haram karşısında kayba neden olacağını dile getirmiştir. Bu durum, bazen yavaş ama istikrarlı ilerlemenin problematiğine yol açar.
- Boko Haram ve IŞİD gibi teröristlere karşı savaş verirken maddi doğrulardan öte, inancın sınırları gibi alanları tartışmak gerekir. Bu da Washington'daki Connecticut Avenue'deki düşünce kuruluları tarafından analiz edilen ticaretlerden çok daha karmaşıktır.

Dış Müdahaleler ve Yerel Tepkiler:

- IŞİD’in Mali’ye saldırısı, yerel güçlerin Batı ekipmanı olmadan direnemediğini gösterdi, örneğin Fransa’nın sağladığı hafif ve hızlı ekipmanlar gibi.
- Afrika’nın tarihsel dayanıklılığı, bir zamanlar dünyanın en büyük kütüphanelerinden birine ve şu an üniversite olarak adlandırılabilecek bir yapıya ev sahipliği yapan Timbuktu gibi yerlerde görülmektedir. Büyük bir öğrenme merkeziydi. Bu kültürün korunması, çatışma altındaki bir Afrika için temel hedeftir. Türkiye, Batı devletlerinden daha iyi hazırlıklıdır, ancak yine de henüz başlamadan her şeyi bildiğine inanma tuzağından kaçınmalıdır.